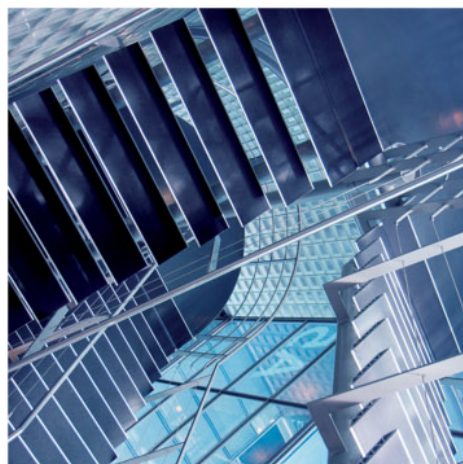

rachunkowość finansowa w teorii i w praktyce

Roman Niemczyk

rachunkowość finansowa w teorii i w praktyce

Roman Niemczyk

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Warszawa 2013

Oficyna
a Wolters Kluwer business

Stan prawny na 1 stycznia 2013 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Janina Burek

Opracowanie redakcyjne
Dariusz Godoś

Redakcja, korekta i łamanie

WYDAWNICTWO
JAK

www.wydawnictwojak.pl

Projekt graficzny okładki
Barbara Widlak

Zdjęcie wykorzystane na okładce
© *Kruwt-Fotolia.com*

© Copyright by Wolters Kluwer Polska SA 2013
All rights reserved.

ISBN 978-83-264-4031-1

Wydane przez:
Wolters Kluwer Polska SA

Redakcja Książek
01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
Księgarnia internetowa: www.profinfo.pl

Spis treści

Od autora	7
Rozdział 1. Podstawowe pojęcia rachunkowości	9
1.1. Pojęcie i zakres rachunkowości	9
1.2. Rachunkowość finansowa	10
Rozdział 2. Ewidencja środków pieniężnych i rachunków bankowych	13
2.1. Charakterystyka operacji gotówkowych	13
2.2. Charakterystyka operacji bezgotówkowych	22
2.3. Ewidencja pozostałych środków pieniężnych	34
2.4. Ewidencja kredytów bankowych	41
2.5. Krótkoterminowe aktywa finansowe	50
Rozdział 3. Weksle	56
3.1. Rodzaje weksli i ich ewidencja.	56
3.2. Dyskonto wekslowe.	63
3.3. Przedstawienie weksla do zapłaty	81
3.4. Weksel <i>in blanco</i>	83
3.5. Forfajting wekslowy	92
3.6. Dyskonto weksli w forfajtingu wekslowym	96
Rozdział 4. Ewidencja rozrachunków i roszczeń	99
4.1. Charakterystyka i podział rozrachunków	99
4.2. Rozrachunki publicznoprawne	107
4.3. Rozrachunki z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych	108
4.4. Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	112
4.5. Ewidencja wynagrodzeń	126
4.6. Różnice kursowe	144
Rozdział 5. Podatek od towarów i usług VAT	155
5.1. Rozrachunki z tytułu podatku VAT	155
5.2. Charakterystyka podatku VAT	167
5.3. Nowelizacja ustawy o podatku VAT (wybrane zagadnienia)	170
5.4. Rejestry i ewidencja podatku VAT	176

Rozdział 6. Obrót materiałowy	213
6.1. Materiały i ich klasyfikacja	213
6.2. Rodzaje ewidencji materiałów.	217
6.3. Ceny w obrocie materiałowym	220
6.4. Ewidencja i wycena rozchodu materiałów	227
6.5. Ewidencja i rozliczenie zakupu materiałów	232
6.6. Ewidencja i rozliczenie rozchodu materiałów	244
6.7. Koszty zakupu materiałów	249
Rozdział 7. Obrót towarowy	258
7.1. Ogólna charakterystyka towarów	258
7.2. Rodzaje i formy obrotu towarowego	260
7.3. Zasady ustalania cen i marż	264
7.4. Wycena i ewidencja obrotu towarowego	269
7.5. Reklamacje towarów	294
7.6. Zakupy krajowe.	302
7.7. Zakupy towarów z importu	303
7.8. Towary w przerobie	307
7.9. Sprzedaż komisowa.	309
Rozdział 8. Aktywa trwałe	314
8.1. Klasyfikacja aktywów trwałych	314
8.2. Środki trwałe i ich ewidencja	315
8.3. Amortyzacja środków trwałych	335
Rozdział 9. Ewidencja wartości niematerialnych i prawnych	351
Zakładowy plan kont	369
Literatura.	379
Indeks.	381

Od autora

W niniejszym opracowaniu przedstawiono podstawowe zagadnienia z zakresu praktycznej rachunkowości finansowej. Jest to opracowanie kierowane do szeroko rozumianych służb finansowo-księgowych, studentów wyższych uczelni ekonomicznych, słuchaczy szkół policealnych o profilu rachunkowości oraz tych wszystkich Czytelników, którzy chcą pogłębić wiadomości z tej dziedziny nauki. Książka ta zawiera dla każdego rozdziału (zagadnienia) obszerny wstęp teoretyczny, poparty licznymi rozwiązanymi przykładami oraz ćwiczeniami w celu utrwalenia wiedzy przez Czytelnika, który powinien samodzielnie rozwiązać te ćwiczenia. Aby zrozumieć przedstawione tu zagadnienia, Czytelnik powinien już znać podstawy rachunkowości.

W książce tej Czytelnik pozna zasady ewidencji podstawowych operacji gospodarczych dotyczących obrotu pieniężnego, magazynowego, towarowego, ewidencji podatku VAT, zasad ewidencji zmian w rzeczowym majątku trwałym, zasad ewidencji zmian w wartościach niematerialnych i prawnych, ewidencji różnic kursowych, zasad ewidencji wynagrodzeń, ustalania zaliczek na podatek dochodowy, ewidencji kredytów bankowych oraz ewidencji odsetek od kredytów.

Celem tego opracowania jest prezentacja oraz opanowanie współczesnych rozwiązań rachunkowości finansowej w świetle ustawy o rachunkowości. Książka napisana jest według aktualnie obowiązującego stanu prawnego na dzień 1 stycznia 2013 r.

Podstawowe pojęcia rachunkowości

1.1. Pojęcie i zakres rachunkowości

Rachunkowość stanowi określony system ciągłego oraz systematycznego gromadzenia, archiwizowania, przetwarzania, prezentowania i interpretowania procesów gospodarczych oraz ich wyników w danej jednostce. Dla celów poznawczych i decyzyjnych rachunkowość zajmuje się liczbowym ujęciem wszelkich zjawisk i procesów, które mają miejsce w jednostce gospodarczej.

Określenie **przedmiotu rachunkowości** jest wyraźnie związane z przedmiotem funkcjonowania danej jednostki. Jak wiadomo, jednostki gospodarcze prowadzą różnorodną działalność, stąd określenie przedmiotu rachunkowości jest odpowiednio uogólnione.

Natomiast **podmiotami rachunkowości** stają się wszystkie jednostki, które prowadzą rachunkowość, i to bez względu na to, jakie procesy gospodarcze w nich zachodzą. Wobec tego za podmiot rachunkowości należy uznać każdą jednostkę gospodarczą, która jest majątkowo wyodrębniona. Wyodrębnienie majątkowe jednostki może nastąpić:

- 1) w sposób sformalizowany – w przypadku powołania danej jednostki do działania (życia, funkcjonowania) jako podmiotu prawa;
- 2) w sposób umowny – w przypadku wydzielenia w rachunkowości odpowiednich części danej jednostki, które nie stanowią podmiotu prawa, np. mogą to być odrębne zakłady, wydziały, które nie mają osobowości prawnej.

Rachunkowość jednostek gospodarczych swoim zakresem obejmuje:

- 1) politykę rachunkowości, tj. przyjęte zasady oraz dokumentację przyjętych zasad;
- 2) prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- 3) ustalanie i sprawdzanie rzeczywistego stanu aktywów i pasywów jednostki;

- 4) wycenę aktywów i pasywów;
- 5) ustalanie wielkości wyniku finansowego;
- 6) opracowywanie sprawozdań finansowych;
- 7) gromadzenie i archiwizowanie (przechowywanie) dokumentacji księgowej;
- 8) badanie, analizę i ogłaszanie sprawozdań finansowych, o ile dana jednostka jest do tego zobowiązana.

W rachunkowości wyróżnia się:

- księgowość;
- kalkulację;
- sprawozdawczość finansową;
- interpretację danych sprawozdawczych.

Księgowość odzwierciedla w mierniku pieniężnym stan i zmiany stanu środków gospodarczych, źródeł ich pochodzenia oraz proces gospodarczy, jaki ma miejsce w danej jednostce. Księgowość rejestruje wszelkie zjawiska i procesy, które mają określony wpływ na wielkość zasobów majątkowych jednostki. Na podstawie odpowiednich dokumentów księgowość ewidencjonuje zjawiska gospodarcze, które wpływają na wielkość środków gospodarczych, źródeł ich pochodzenia oraz wyniki finansowe jednostki.

Kalkulacja zajmuje się ustalaniem (obliczaniem) kosztu jednostkowego produktu na podstawie danych z księgowości.

Sprawozdawczość finansowa stanowi określony zbiór ujednoczonych informacji pod względem tematycznym, które są otrzymywane w ramach księgowości i kalkulacji. Sprawozdawczość finansowa ilustruje stan majątkowy oraz sytuację finansową jednostki gospodarczej.

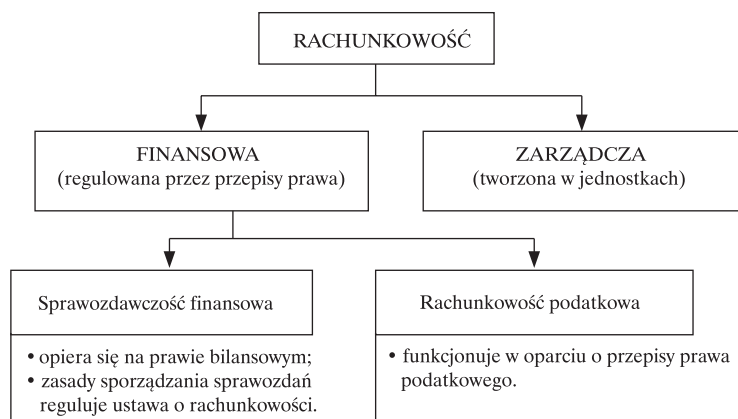
Interpretacja danych sprawozdawczych umożliwia ocenę sytuacji majątkowej i efektów działalności jednostki gospodarczej w porównaniu z założeniami planu, danymi otrzymywanymi w okresach minionych oraz przez inne jednostki gospodarcze. W oparciu o taką ocenę podejmuje się decyzje, które mają na celu m.in. eliminację negatywnych zjawisk (procesów) oraz upowszechnienie osiągnięć.

1.2. Rachunkowość finansowa

Rachunkowość finansowa stanowi system ewidencji gospodarczej, odzwierciedlający w formie pieniężnej zjawiska i procesy gospodarcze, które mają miejsce w danej jednostce gospodarczej. W oparciu o zapisy księgowe można

przedstawić sytuację majątkowo-finansową i wynik finansowy jednostki gospodarczej.

Mając na uwadze odbiorców informacji finansowych, można wyodrębnić dwa podstawowe rodzaje rachunkowości.

W rachunkowości finansowej mamy do czynienia z określeniem zasobów majątkowych jednostki gospodarczej (aktywa) oraz sposobem jej finansowania (pasywa). Wydaje się, że jest to najistotniejsza różnica i cecha charakterystyczna tego rodzaju ewidencji (księgowania).

Funkcje rachunkowości finansowej

Informacyjna – dostarcza danych o rezultatach i sytuacji finansowej jednostki oraz danych służących do podejmowania decyzji gospodarczych przez kierownictwo tej jednostki.

Dowodowa – polega na odzwierciedleniu zaszczości gospodarczych w pisemnych dokumentach, gromadzeniu i archiwizowaniu tych dokumentów oraz dokonywaniu na ich podstawie zapisów (ewidencji) księgowych.

Rozliczeniowo-obrachunkowa – umożliwia dokładne ustalenie rozliczeń jednostki z otoczeniem i wycenę wewnętrznych powiązań zasobów majątkowych oraz wyników.

Kontrolna – wyraża się w tworzeniu zbiorów informacji o zasobach majątkowych, przebiegu i osiągniętych rezultatach. Jest też interpretowana jako umożliwienie ochrony zasobów majątkowych przed różnego rodzaju nadużyciami.

Opracowanie dotyczy podstawowych zagadnień z zakresu praktycznej rachunkowości finansowej. Zaprezentowano w nim współczesne rozwiązania w świetle ustawy o rachunkowości według aktualnie obowiązującego stanu prawnego.

Każdy rozdział zawiera obszerny wstęp teoretyczny oraz przykłady i ćwiczenia, które ułatwiają zastosowanie zdobytej wiedzy w praktyce i naukę samodzielnej dekretacji operacji gospodarczych.

Szczegółowo omówiono m.in. zasady ewidencji:

- podstawowych operacji dotyczących obrotu pieniężnego, magazynowego, towarowego,
- podatku VAT,
- zmian w rzeczowym majątku trwałym oraz w wartościach niematerialnych i prawnych,
- różnic kursowych,
- wynagrodzeń,
- kredytów bankowych oraz odsetek od kredytów.

Publikacja przeznaczona jest dla czytelników znających już podstawy rachunkowości, przede wszystkim dla pracowników szeroko rozumianych służb finansowo-księgowych, studentów wyższych uczelni ekonomicznych, słuchaczy szkół policealnych o profilu rachunkowości oraz wszystkich osób, które w swojej działalności zawodowej potrzebują wiedzy z dziedziny rachunkowości.

Roman Niemczyk – absolwent Uniwersytetu Gdańskiego, Wydziału Ekonomiki Produkcji. Wykładowca rachunkowości w Powiślańskiej Szkole Wyższej w Kwidzynie oraz nauczyciel przedsiębiorczości w Wojewódzkim Zespole Szkół Policealnych w Sztumie; ekspert oświatowy z zakresu przedmiotów ekonomicznych. W swoim dorobku naukowym posiada 56 książek oraz 58 artykułów o tematyce ekonomicznej.

Zamówienia:

Infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01

zamowienia.książki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

ISBN 978-83-264-4031-1

Cena 79 zł (w tym 5% VAT)